



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., ve věci

žalobce: **xxx**
zastoupený advokátem JUDr. Josefem Sedláčkem st.
sídlem Starobranská 327/4, Šumperk

proti

žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**
sídlem Těšnov 65/17, Praha 1

za účasti: **Zemědělské družstvo Haňovice**
se sídlem Haňovice 18
zastoupené Mgr. Michalem Novákem, advokátem
se sídlem Olomouc, Fibichova 1141/2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 4. 2023, č. j.: MZE-16009/2023-12126

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

[1] Žalobce napadl shora uvedené správní rozhodnutí, kterým byla pro nepřípustnost zamítnuta jeho námitka proti oznámení Státního zemědělského a intervenčního fondu (dále jen „Fond“) ze dne 8. 2. 2023, čj. SZIF/2023/0141775, čj. SZIF/2023/0141776 a čj. SZIF/2023/0141777, o neprovedení aktualizace evidence půdy podle uživatelských vztahů ve smyslu ust. § 3g odst. 4 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „zákon o zemědělství“), v řízení zahájeném z moci úřední podle ust. § 3g odst. 8 tohoto zákona. Podnět k zahájení řízení podal žalobce jako spoluvlastník příslušných pozemků, uživatelé pozemků jsou jiné osoby (jedna z nich se do řízení přihlásila jako zúčastněná osoba).

[2] Žalobce v podané žalobě napadl rozhodnutí v celém rozsahu a domáhal se jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Poukázal na smysl řízení podle ust. § 3g odst. 8 zákona o zemědělství, tedy mj. to, zda zapsaná osoba disponuje platným právním důvodem užívání. Pokud by se toto řízení nemělo týkat vlastníka pozemku, podle jeho názoru by to připomínalo stav před rokem 1990 a jednalo by se pouze o „holé“ vlastnictví, poukazuje na ochranu vlastnického práva podle občanského zákoníku a Listiny základních práv a svobod. Platný právní důvod užívání se týká vlastníka pozemku. Argumentace se v žalobě opakuje. Uvádí, že vlastník musí mít právo bránit se zneužívání svého vlastnictví pro čerpání dotací; že řízení se vede na jeho žádost, ač toto řízení formálně zahajuje Fond, za posouzení jeho úkonu jako podnětu považuje takový postup za formalismus; namítá, že ve věci nebyl využit právní názor Městského soudu v Praze v rozsudku ze dne 30. 6. 2022, sp. zn. 5 A 74/2020, a jeho využití pouze v jednom řízení považuje za účelové; velmi obecně uvádí, že žalovaný postupoval procesně i věcně nesprávně, aniž by to jakkoliv konkrétně vymezil; v odůvodnění žalovaný nevymezil skutkový závěr, který plyne z vyjmenovaných nájemních smluv, namítá, že tyto smlouvy se netýkají celého předmětu nájmu, je v nich uveden vždy pouze jeden spoluvlastník, přílohy smluv jsou nesrozumitelné; nebyla vypořádána námitka žalobce, že platnost nájmu je nutné posuzovat podle občanského zákoníku č. 40/1964 Sb., kdy nesmí dojít k opomenutí žádného spoluvlastníka při hlasování, což je rozdíl oproti samotnému uzavření nájemní smlouvy podle ust. § 139 odst. 2 občanského zákoníku č. 40/1964 Sb.; za nepřezkoumatelné považuje vyjádření v odůvodnění, že není možné přezkoumávat soukromoprávní spor.

[3] Žalovaný s podanou žalobou nesouhlasil a navrhoval ji zamítnout, přičemž uváděl obsahově tytéž důvody, jako v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí.

[4] Osoba zúčastněná na řízení se k obsahu samotné žaloby nevyjádřila.

[5] V odůvodnění napadeného rozhodnutí je ve vztahu k žalobním bodům uvedeno, že žalobce požadoval prověření právních důvodů užívání u zde vymezených pozemků, v řízení byly doloženy materiály (zejména smlouvy o pronájmu pozemků), které jsou zde vyjmenovány, na jejichž základě Fond dospěl k závěru, že třetí osoby tyto pozemky užívají oprávněně. Žalovaný vyšel ze znění ust. § 3g odst. 8 zákona o zemědělství, a dospěl k závěru, že v případě zahájení řízení podle tohoto ustanovení má správní orgán pouze povinnost zahájit řízení a prověřit, zda dotčený uživatel disponuje platným právním důvodem užívání. Zápis do evidence půdy má pouze deklaratorní charakter. Vlastník, který inicioval podnětem zahájení řízení podle ust. § 3g odst. 8 zákona

o zemědělství, není oprávněn podat námitku do posléze vydaného oznámení o provedení aktualizace evidence, neboť vlastník není uživatelem. Užití právního názoru z rozsudku Městského soudu v Praze v rozsudku ze dne 30. 6. 2022, sp. zn. 5 A 74/2020, není možné, neboť ten se vztahoval pouze k nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí a je tak nutné jej aplikovat pouze v konkrétním posuzovaném případě. V další části je odůvodněno z moci úřední, zda nejsou důvody pro přezkoumání v přezkumném řízení, pro obnovu řízení nebo pro vydání nového rozhodnutí, které nebyly rovněž shledány, neboť právní vztahy byly uzavřeny za účinnosti občanského zákoníku č. 40/1964 Sb., a v současné době je na ně nutné aplikovat stále tento právní předpis. Podpisy spoluvlastníků jsou sice na samostatných listinách, obsah i datum uzavření smluv jsou však totožné, smlouvy se týkají celého předmětu nájmu, proto nejsou neplatné. Žalobce komunikoval s třetími osobami ohledně těchto nájemních vztahů, bylo doloženo hrazení nájemného, navíc v tomto správním řízení jsou věci týkající se vlastnického práva nepodstatné.

[6] Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, jež jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán, vycházejí přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu (ust. § 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s.ř.s.“), a o důvodnosti podané žaloby uvážil takto.

[7] Při posouzení této věci se soud plně ztotožnil s právním názorem zdejšího soudu, který uvedl v rozsudku ze dne 15. září 2023, čj. 5 A 131/2020-46. Tento právní názor vyčerpává podanou žalobu i v této věci, týká se právně téhož a skutkově velmi obdobného napadeného rozhodnutí, proto jej lze využít při právním posouzení této žaloby.

[8] V odůvodnění tohoto rozsudku pátý senát zdejšího soudu uvedl, že: „12. Dle § 3a zákona o zemědělství evidence využití půdy slouží k ověřování správnosti údajů uvedených v žádosti, jejichž předmětem je dotace podle § 3 odst. 5 písm. a) zákona o zemědělství, ke kontrolám plnění podmínek poskytnutí dotace, pro evidenci ekologického zemědělství, pro evidenci ovocných sadů, pro evidenci pěstování geneticky modifikované odrůdy (§ 2i), pro uplatnění nároku na vrácení spotřební daně, pro evidenci pěstování máku setého a konopí a pro evidenci území určeného k řízeným rozlivům povodní. Dle městského soudu „smyslem vedení evidence využití zemědělské půdy je podle § 3a odst. 1 zákona o zemědělství mj. vytvoření podkladů pro kontrolu správnosti údajů uvedených v žádosti o dotaci a ke kontrole plnění podmínek dotace. Za tímto účelem se do předmětné evidence zaznamenávají údaje stanovené v § 3a zákona o zemědělství. Evidence zemědělské půdy podle užívatelských vztahů je tedy určitým záznamem zákonem stanovených informací o půdních blocích, jenž slouží ke zjednodušení a urychlení poskytování dotací a kontrole jejich plnění, a to tím, že správní orgán při poskytování dotací vychází z informací, které jsou do této evidence zapsány na základě průkazných dokladů předložených příslušnou osobou.“ (rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 3. 2. 2021, čj. 18 A 8/2020-89)

13. Podle § 3g odst. 2 zákona o zemědělství zjistí-li Fond, že ohlášení změny podle odstavce 1 je v rozporu s údaji vedenými v evidenci půdy nebo jiným ohlášením změny, vyzve uživatele, který učinil ohlášení změny, popřípadě uživatele dotčeného tímto ohlášením k předložení písemné dohody odstraňující vzájemný rozpor nebo k předložení dokladu prokazujícího právní důvod užívání zemědělské půdy, která se stala předmětem rozporu, a to ve

lhůtě stanovené Fondem, která nesmí být kratší než 15 dnů ode dne doručení výzvy. Zjistí-li Fond, že ohlášení změny je nepravdivé nebo neúplné, vyzve uživatele k odstranění vad ohlášení změny, a to ve lhůtě stanovené Fondem, která nesmí být kratší než 15 dnů ode dne doručení výzvy. Při postupu podle tohoto odstavce se použije ustanovení § 141 odst. 4 správního řádu.

14. Ustanovení § 3g odst. 8 zákona o zemědělství ve znění účinném v době podání žádosti ze dne 15. 9. 2017 bylo v následujícím znění: Fond může na základě vlastního zjištění nebo na základě podnětu ministerstva nebo jiného orgánu veřejné správy zahájit postup vedoucí k aktualizaci evidence půdy, popřípadě k úplnému vynětí z evidence půdy; takový postup Fond zahájí vždy, podá-li o to žádost vlastník pozemku, na němž se nachází díl půdního bloku. Fond vyzve dotčené uživatele k písemnému vyjádření ve lhůtě jím stanovené, která nesmí být kratší než 15 dnů ode dne doručení výzvy. Odstavce 2 až 7 se vztahují na aktualizaci evidence půdy, popřípadě na úplné vynětí z evidence půdy, podle tohoto odstavce přiměřeně. Právní účinky změny v evidenci půdy provedené na základě tohoto odstavce nastávají dnem následujícím po dni, kdy Fond zahájil postup podle tohoto odstavce, nebo jestliže ze zjištěných důkazů nevyplývá, že nastanou později. Novelou č. 208/2019 Sb., účinnou od 1. 1. 2020, bylo změněno dané ustanovení, avšak podle přechodných ustanovení této novely se zahájená řízení dokončí dle zákona ve znění před danou novelou.

15. Městský soud souhlasí s žalovaným v tom, že domáhá-li se zemědělec zápisu do evidence půdy oproti jinému již zapsanému uživateli, postupuje se dle § 3g odst. 1 až 6 zákona o zemědělství (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 7. 2015, čj. 3 As 187/2014-37, nebo ze dne 22. 3. 2016, čj. 2 As 20/2016-29). Zákon o zemědělství v § 3g odst. 2 dokonce přímo uvádí, že se postupuje dle § 141 odst. 4 správního řádu, který upravuje sporné řízení. V případě rozporu mezi dvěma uživateli, kteří se domáhají zápisu do evidence půdy, má výsledek řízení dopad do práv těchto uživatelů, jelikož takové rozhodnutí předurčuje výsledek rozhodování o poskytnutí dotace (rozsudek městského soudu ze dne 30. 4. 2009, č. j. 11 Ca 143/2008-35, č. 980/2006 Sb. NSS, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 7. 2015, čj. 3 As 187/2014-37). Pouze v případě, že by se sám vlastník domáhal zápisu do evidenci proti jinému uživateli, by byl účastníkem řízení. Nikoliv však z titulu vlastníka pozemku, ale z titulu ohlašovatele změny resp. uživatele pozemku. V případě řízení dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství je však situace odlišná. V řízení zahájeném dle tohoto ustanovení totiž nejde o řízení mezi dvěma zemědělci, kteří se domáhají změny zápisu. Jak plyne z citovaného ustanovení, v tomto řízení jde o kontrolu a zajištění souladu evidence se skutečností. V případě tohoto řízení se nedomáhá zemědělec, resp. vlastník, zápisu do evidence, který pak má vliv na jeho možnost žádat o dotace. Stejně jako v případě řízení vedených dle § 3g odst. 1 až 6 zákona o zemědělství není vlastník nemovitosti účastníkem řízení, jelikož ze samotného zápisu odlišné osoby jakožto uživatele vlastníku neplynou žádná práva ani povinnosti. Ani v řízení dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství vlastníku pozemku povolením či nepovolením zápisu do evidence nebude zasaženo do jeho práv vlastníka. Ať už totiž bude do evidence půdy zapsán kdokoliv (osoba odlišná od vlastníka), vlastník bude stále vlastníkem daného pozemku a zároveň nebude oprávněn k čerpání dotace, jelikož ji může čerpat pouze uživatel zapsaný do evidence půdy.

16. Soud dále poznamenává, že žalobce podal dne 14. 9. 2017 „žádost vlastníka pozemků podle ust. § 3g, odst. 8, zákona o zemědělství č. 252/1997 Sb. ve znění pozdějších předpisů“. V žádosti dále uvedl, že požaduje zahájení postupu vedoucího k aktualizaci evidence půdy, popřípadě vedoucí k úplnému vynětí z evidence půdy pozemků v jeho vlastnictví. S poukazem na § 3g odst. 8 zákona o zemědělství uvedl, že se jedná o zahájení postupu na žádost, nikoliv z moci úřední. Dne 22. 9. 2017 žalobce požádal o sdělení, zda je účastníkem řízení. Přípisem ze dne 10. 10. 2017, č. j. SZIF/2017/0602108, prvostupňový správní orgán žalobci

odpověděl, že řízení zahájené dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství je řízením zahajovaným z moci úřední, nikoliv na žádost. Účastníky jsou pouze ty osoby, jichž se aktualizace dotýká, což není vlastník. Žalobce následně připsal ze dne 16. 10. 2017 prvostupňovému správnímu orgánu sdělil, že „pokud se jedná o právní titul užívání půdy, jsem přesvědčen, že svědčí v můj prospěch“.

17. Soud souhlasí s žalovaným, že žalobce jednoznačně podal žádost dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství, nikoliv ohlášení dle § 3g odst. 1 zákona o zemědělství. Prvostupňový správní orgán správně žádost vyhodnotil jako právě žádost o prověření správnosti údajů vedených v evidenci dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství a nikoliv jako ohlášení změny uživatele dílu půdního bloku dle § 3g odst. 1 stejného zákona. To, že žalobce po měsíci od podání žádosti vyjádřil přesvědčení, že užívací titul náleží jemu, nemění nic na skutečnosti, že právě posuzované řízení bylo zahájené jako řízení dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství. V průběhu řízení nelze dle městského soudu změnit charakter a podstatu již zahájeného řízení. Jak bylo vysvětleno výše, podstata řízení vedených dle § 3g odst. 1 až 6 zákona o zemědělství a řízení vedeného dle § 3g odst. 8 stejného zákona je zcela odlišná.

18. Městský soud částečně uzavírá, že řízení dle § 3g odst. 1 až 6 a řízení dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství jsou dvě odlišná řízení s odlišným předmětem. V ani jednom z těchto řízení nedochází do zásahu práv vlastníka pozemku pouze z toho titulu, že je vlastníkem pozemku. V posuzované věci ze správního spisu vyplývá (a žalovaný to i uvedl v žalobou napadeném rozhodnutí), že žalobce svojí žádostí vyvolal postup dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství, na čemž se nic nezměnilo, i když následně vyjádřil přesvědčení, že mu svědčí užívací právo k předmětnému pozemku.

19. Městský soud se dále bude zabývat v posuzované věci spornou otázkou, a to zda v řízení zahájeném dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství na žádost vlastníka pozemku je vlastník účastníkem tohoto řízení.

20. Městský soud ve zrušujícím rozsudku uvedl, že na věc je aplikovatelný § 27 správního řádu. Dle odst. 1 tohoto ustanovení platí, že účastníky řízení (dále jen "účastníky") jsou a) v řízení o žádosti žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu; b) v řízení z moci úřední dotčené osoby, jimž má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají anebo nemají. Podle § 27 odst. 2 správního řádu účastníky jsou též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech.

21. Výše bylo vysvětleno, že vlastník pozemku není výsledkem řízení dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství dotčen na svých právech. Z toho plyne, že žalobce nemohl být účastníkem řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu a ani dle § 27 odst. 1 písm. b) správního řádu, jelikož obě tato ustanovení vyžadují, aby rozhodnutí vydané v daném řízení nějakým způsobem zasáhlo do práv nebo povinností případného účastníka. Jak již bylo uvedeno, do žádných práv žalobce zasaženo nebylo.

22. Žalobce rovněž namítá, že vzhledem k tomu, že řízení bylo zahájeno na jeho žádost, byl účastníkem řízení. Dle citovaného § 27 odst. 1 písm. a) správního řádu jsou v řízení o žádosti účastníky řízení i žadatelé. Soud se tedy zabýval otázkou, zda řízení dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství je řízením o žádosti.

23. Zákon o zemědělství v první větě části před středníkem § 3g odst. 8 stanoví, že prvostupňový správní orgán zahájí řízení na základě vlastního zjištění nebo na základě podnětu. Tato část ustanovení je typickým popisem řízení zahajovaných z moci úřední. V první větě části za středníkem je uvedeno, že prvostupňový správní orgán zahájí řízení vždy, požádá-li

o to vlastník pozemku. Toto však samo o sobě nečiní dle soudu z řízení dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství řízení o žádosti dle správního řádu, a to z několika důvodů.

24. Ustanovení § 3g odst. 8 zákona o zemědělství neuvádí, že řízení je zahájeno podáním žádosti, jak to předpokládá § 44 odst. 1 správního řádu [Řízení o žádosti je zahájeno dnem, kdy žádost nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení (dále jen "žádost"), došel věcně a místně příslušnému správnímu orgánu.], ale stanoví, že prvostupňový správní orgán zahájí řízení vždy, požádá-li o to vlastník pozemku. Zákonná úprava tak stále vyžaduje určitou procesní aktivitu prvostupňového správního orgánu, aby bylo řízení skutečně zahájeno. Tím se tak § 3g odst. 8 zákona o zemědělství odlišuje od obecného ustanovení § 44 odst. 1 správního řádu upravující řízení o žádosti.

25. Bylo-li by řízení dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství řízením o žádosti, musela by se na něj vztahovat i další pravidla řízení o žádosti, např. dle § 66 odst. 1 písm. a) správního řádu by žadatel mohl vzít žádost zpět, což by zapříčinilo zastavení řízení. Zároveň však nezpochybnitelně existuje pravomoc prvostupňového správního orgánu zahájit řízení z vlastní iniciativy, tudíž by sice vlastník mohl vzít žádost zpět a správní orgán by řízení musel zastavit, ale rovněž by okamžitě mohl řízení znovu zahájit. Takové procesní vyústění postrádá logiku. To by bylo v rozporu s principem racionálního zákonodárce.

26. Vůli zákonodárce lze seznat i z důvodové zprávy, na kterou odkázal žalovaný. V důvodové zprávě k zákonu č. 179/2014 Sb., kterým byla provedena novelizace § 3g odst. 8 zákona o zemědělství účinná od 1. 1. 2015 je uvedeno: „V novém znění odstavce 8 z důvodu zejména ochrany vlastnických práv, je třeba explicitně vyjádřit povinnost Fondu přezkoumat z moci úřední právní důvody užívání stávajícího uživatele za situace, kdy tyto pochybnosti vznáší přímo vlastník pozemku. Slovo "požádá-li" se nahrazuje slovy "na základě podnětu". Jedná se o jiný případ, než jak je presumováno v odstavcích 1 až 7 (spor 2 uživatelů); zde vlastník pozemku nemá zájem na zaevidování svého jména jako uživatele, pouze zpochybňuje právní důvod užívání ze strany stávajícího uživatele. Jedná se v praxi zejména o případy nových vlastníků, kteří neznají závazky původního vlastníka pozemku, resp. do těchto závazků vstoupili - viz § 680 odst. 2 občanského zákoníku.“ [důraz přidán] Z uvedeného plyne, že sám zákonodárce zamýšlel koncipovat řízení dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství jako řízení vedené z moci úřední. Novelou č. 208/2019 Sb., účinnou od 1. 1. 2020, bylo změněno dané ustanovení tak, že první věta zní: Fond může na základě vlastního zjištění nebo na základě podnětu ministerstva nebo jiného orgánu veřejné správy zahájit postup vedoucí k aktualizaci evidence půdy, popřípadě k úplnému vynětí z evidence půdy; takový postup Fond zahájí vždy, podá-li k tomu podnět vlastník pozemku, na němž se nachází díl půdního bloku. [změna zvýrazněna] Došlo tedy ke změně z „podá-li o to žádost“ na „podá-li k tomu podnět“. Dle soudu se nejedná o změnu významovou, dle které by až od účinnosti této novely bylo řízení dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství vedené z moci úřední, a tedy před touto novelou se jednalo o řízení zahajované na žádost, ale o změnu pouze vizuální, aby bylo na první pohled zjevné, že se jedná o řízení vedené a zahajované z moci úřední a nepanovaly o tom pochybnosti.

27. Konečně lze i poukázat na to, že právní řád zná řízení, která jsou řízeními z moci úřední, avšak jsou zahajována na základě skutečnosti, jež nemá správní orgán v dispozici a nemůže je ovlivnit, jako v případě posuzované žádosti dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství. Např. dle § 78 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, správní orgán zahájí řízení o každém přestupku, který zjistí, a postupuje v řízení z moci úřední. Dle § 79 odst. 1 stejného zákona řízení o přestupku, o němž tak stanoví jiný zákon, lze zahájit a v již zahájeném řízení pokračovat pouze se souhlasem osoby přímo postižené spácháním přestupku. Dle komentářové literatury „uvedený souhlas, který aktivuje její dále popsána práva,

je nutné považovat za podání podle správního řádu (srov. § 37, resp. Jemelka, Pondělíčková, Bohadlo 2016 s. 206 a násl.). Nejedná se ovšem o návrh/žádost na zahájení řízení ve smyslu § 45 SpŘ. Jeho podáním se správní řízení nezahajuje (na rozdíl od návrhu na zahájení řízení o návrhovém přestupku podle předchozího zákona o přestupcích), ale pouze se jím potvrzuje, že správní řízení může být z moci úřední zahájeno, resp. je-li již zahájeno, že se v něm může pokračovat.“ (JEMELKA, Luboš. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Zákon o některých přestupcích: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-772-9., s. 620) Podle § 94 odst. 1 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, kárné řízení zahajuje z moci úřední kárná komise na základě podnětu služebního orgánu, a to i služebního orgánu v nadřízeném služebním úřadu, nebo nejvyššího státního tajemníka anebo představeného, a to i vyššího představeného. Nebo podle § 19 odst. 2 zákona č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, může ministerstvo na návrh dotčeného orgánu pozastavit čerpání licence na dobu nezbytně nutnou, je-li to odůvodněno zájmy uvedenými v § 19 odst. 1 písm. b) stejného zákona.

28. Městský soud uzavírá, že řízení o § 3g odst. 8 zákona o zemědělství je řízením z moci úřední, a to i tehdy, když vlastník podanou žádostí vyvolá povinnost prvostupňového správního orgánu toto řízení zahájit. V takovém řízení pak vlastník pozemku nevystupuje jako účastník řízení.

29. Žalobce rovněž namítal, že dle § 28 odst. 1 správního řádu s ním mělo být v pochybnostech jednáno jako s účastníkem řízení.

30. Dle § 28 odst. 1 správního řádu platí, že za účastníka bude v pochybnostech považován i ten, kdo tvrdí, že je účastníkem, dokud se neprokáže opak. O tom, zda osoba je či není účastníkem, vydá správní orgán usnesení, jež se oznamuje pouze tomu, o jehož účasti v řízení bylo rozhodováno, a ostatní účastníci se o něm vyrozumí. Postup podle předchozí věty nebrání dalšímu projednávání a rozhodnutí věci.

31. Tím, co je myšleno pochybnostmi uvedenými v daném ustanovení, se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 5. 2008, č. j. 2 As 8/2008-39, č. 1657/2008 Sb. NSS, kde uvedl, že „pochybnosti především nemohou být dány tam, kde je otázka účastenství určité osoby řešena *expressis verbis* přímo v zákonném ustanovení a není proto třeba provádět jakékoli právní hodnocení věci nad rámec prosté aplikace normy. V případě opačném a dále vždy, kdy je pro vyhodnocení předmětné otázky nutno provést jakékoli skutkové šetření, jde již o odstraňování nejistoty pokud jde o okruh účastníků řízení a nutně zde tedy v tomto směru existují pochybnosti. Vzhledem k výše popsanému zásadnímu významu určení okruhu účastníků správního řízení pro zákonnost jeho dalšího průběhu je však nutno případy, kdy usnesení vydáváno nebude, vážit s maximální obezřetností a spíše zdrženlivě; ve sporných případech je lépe postupovat cestou poskytnutí větší ochrany potenciálních práv osoby, která se účastenství domáhá, tedy vydat usnesení.“ V posuzované věci přestože skutečnost, že žalobce není účastníkem řízení, plynula přímo ze zákona, a prvostupňový správní orgán nemusel doplňovat skutková šetření, jednalo se o otázku netriviální, jak nastíněno shora, proto dle názoru městského soudu pochybnosti o účastenství existovaly. Soud však již nesouhlasí s žalobcem, že s ním měl prvostupňový správní orgán jednat jako s účastníkem řízení jen pro existenci pochybností. Existovaly-li pochybnosti, měl prvostupňový správní orgán postupovat dle § 28 odst. 1 správního řádu a o účastenství žalobce rozhodnout usnesením, proti kterému by se žalobce mohl bránit odvoláním (§ 28 odst. 2 správního řádu). Prvostupňový správní orgán o účastenství žalobce nerozhodl, ale pouze mu dne 10. 10. 2017 zaslal prostý přípis (č. j. SZIF/2017/0602108), kde mu sdělil, že jej za účastníka řízení nepovažuje. Nevydaly-li správní orgány usnesení o účastenství žalobce, dopustily se vady řízení. Ta však nemá vliv na zákonnost

žalobou napadeného rozhodnutí. Žalobce totiž proti oznámení o neprovedení aktualizace podal námitky, ve kterých i namítal, že s ním mělo být jednáno jako s účastníkem řízení. Předmětem rozhodnutí o námitkách (žalobou napadené rozhodnutí) byla právě otázka účastenství žalobce. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, kterou soud nyní přezkoumal. Nevydáním usnesení o tom, zda je či není žalobce účastníkem řízení, tak žalobce nebyl zkrácen na právu na soudní přezkum. Soud poznamenává, že žalobce v podané žalobě nijak více nerozvádí, jak bylo zasaženo do jeho práv tím, že prvostupňový správní orgán o účastenství nerozhodl usnesením, ale pouze jej o tom přepisem informoval.

32. Soud nad rámec nutného zdůvodnění souhlasí s žalobcem, že je svým způsobem nelogické, že uživatel půdních bloků může teoreticky čerpat dotace, i když je v evidenci zapsán neoprávněně a vlastník pozemku může pouze podat „podnět“ k zahájení řízení dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství, aniž by byl účastníkem daného řízení. To však nic nemění na výše uvedených závěrech. Jak bylo vysvětleno, ať bude do evidence půdy zapsán jakýkoliv uživatel, dokud se nebude vlastník pozemku domáhat užívání vlastního pozemku sám, do jeho práv nebude neprovedením aktualizace evidence půdy zasaženo.“

[9] Ust. § 3g odst. 8 zákona o zemědělství je ve vztahu posouzení povahy příslušného právního postupu Fondu a žalovaného obsahově totožné jak ve znění účinném před 30. 11. 2017, tak při posouzení tohoto podnětu. Žalobce v tomto případě výslovně podal podnět podle ust. § 3g odst. 8 zákona o zemědělství, jak je patrné z tohoto podnětu ze dne 14. 12. 2022 založeném ve správním spise. Podle názoru zdejšího soudu tak jsou splněny všechny podmínky proto, aby právní názor ze shora uvedeného rozsudku zdejšího soudu byl převzat pro posouzení této žaloby, což tak soud činí a v právní argumentaci na shora uvedenou citaci rozsudku odkazuje. Tento právní názor pak překonal právní názor, který poněkud obecněji vyslovil zdejší soud v namítaném rozsudku ze dne 30. 6. 2022, sp. zn. 5 A 74/2020, kdy se posuzovala pouze nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, a to byl důvod pro zrušující rozsudek soudu. Pokud soud v tomto odůvodnění vyslovil některé obecnější závěry, které nejsou plně v souladu s pozdějším rozsudkem ze dne 15. září 2023, pak ty byly tímto pozdějším rozsudkem překonány a soud vychází z těchto pozdějších právních závěrů.

[10] Všechny žalobní body jsou tímto odkazem vyčerpány – povaha rozhodnutí, předmět zjišťování skutkových okolností, povaha vlastnického práva a jeho možná obrana, posouzení neplatnosti nájemních smluv (které bylo provedeno v další části odůvodnění týkající se posouzení pravomocného správního rozhodnutí v případě přezkumu nepřípustného odvolání).

[11] Dále se žalovaný zabýval i námitkami žalobce z hlediska posouzení podle ust. § 92 odst. 1 správního řádu, k žádnému porušení procesního práva žalobce na projednání jeho věci tak nedošlo. Soud pak rovněž nemá rozhodnutí za nepřezkoumatelné či věcně vadné, jak velice obecně uváděl žalobce v žalobě, když odkazuje rovněž v téže míře obecnosti na jeho odůvodnění.

[12] V dané věci tak soud uzavírá, že podanou žalobu nepovažuje za důvodnou a proto ji zamítl (ust. § 78 odst. 7 s.ř.s.).

[13] Ve věci soud rozhodl rozsudkem bez nařízení jednání, neboť účastníci proti takovému postupu neměli ve stanovené lhůtě námitek a jednání k projednání žaloby nebylo nutné, když soud neprováděl další dokazování (ust. § 51 odst. 1 s.ř.s.).

[14] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Vzhledem k tomu, že žalovanému státu tyto nevznikly, soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.

[15] Výrok o náhradě nákladů řízení zúčastněné osoby se opírá o ust. § 60 odst. 3 s.ř.s., neboť soud této osobě žádnou povinnost neukládal, proti jí náklady řízení nemohly vzniknout.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou (2) týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Podle ust. § 104 odst. 3 písm. a) s.ř.s. v případě, kdy městský soud rozhodoval po zrušení rozhodnutí Nejvyšším správním soudem, je kasační stížnost nepřipustná, mimo situaci, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 23. listopadu 2023

JUDr. Ladislav Hejtmánek, v.r.
předseda senátu

